

Strategi för hållbart byggande

i Säters kommun

Strategin är antagen av Kommunfullmäktige 2020-04-23 och gäller Säters
kommunkoncern

SÄTERS KOMMUN

Innehållsförteckning

1	Vision.....	1
2	Inledning	2
3	Att bygga i trä.....	2
	Vad menas med en träbyggnad?	2
	Klimatpåverkan	2
	I samhället.....	3
4	Att bygga ekologiskt och ekonomiskt hållbart.....	4
	Energi	4
	Byggnadsmaterial	5
	Projektering och Upphandling.....	5
5	Samhällsbyggnad	6

1 Vision

”I Säter ska det alltid vara möjligt att bo i miljöer som är hälsofrämjande och som upplevs passa den egna livssituationen. I all planering och byggnation är hållbarhet prioriterat. Det innebär att miljöpåverkan minimeras, det möjliggör att människor kan skapa och upprätthålla goda sociala relationer och ger möjlighet att leva rika liv. Det är tryggt att bo och leva i Sätters kommun.”

När vi bygger i Säter skapar vi bostäder och lokaler som är ändamålsenliga och trivsamma och bidrar till att skapa ett attraktivt samhälle. Trä är ett prioriterat byggnadsmaterial och de kulturella värdena i de olika kommundelarna tillvaratas. Kommunen är en föregångare när det gäller hållbart byggande och målsättningen är att öka användandet av trä i Sätters kommun.

De långsiktiga ekologiska, hälsomässiga, kulturella och ekonomiska aspekterna ingår alltid i planeringen av våra byggprojekt.

Strategin knyter an till de nationella miljö kvalitetsområdena God bebyggd miljö, Begränsad klimatpåverkan och Giftfri miljö. Av de 17 globala målen Agenda 2030 berörs huvudsakligen mål nr 11 Hållbara städer och samhällen, mål nr13 Bekämpa klimatförändringarna, mål nr 12 Hållbar konsumtion och produktion och mål nr 7 Hållbar energi för alla.

2 Inledning

Strategin gäller kommunens egna fastigheter samt för Säterbostäder AB. Det som omfattas är nybyggnader, ombyggnader och renoveringar och strategin gäller endast byggnaderna och därmed sammanhängande installationer på fastigheterna. I projektering av kommunens egna fastighetsinvesteringar ska byggnadsstrategin vara grundläggande. Större avsteg ska motiveras och redovisas för respektive nämnd/styrelse.

Strategin ska implementeras i ägardirektiven till Säterbostäder.

Detaljplaner ska utformas så att det blir möjligt att bygga i trä. Byggnadshöjder ska särskilt beaktas för att möjliggöra träkonstruktioner.

Strategin ska kommuniceras till externa intressenter så att kommunens ståndpunkt och fördelarna med hållbart byggande och byggande i trä sprids.

3 Att bygga i trä

Säter har liksom hela länet och stora delar av Sverige en lång tradition av att bygga trä. Sätters stadskärna är en historisk miljö baserad på träbyggnader och i hela kommunen har trä varit det viktigaste byggnadsmaterialet. Trä är ett förnyelsebart byggnadsmaterial med god hållbarhet som kan ge vackra hus med goda inomhusmiljöer. Fram till 1994 var det förbjudet att bygga flerbostadshus i trä på grund av brandrisken men ny teknik har gjort att det idag är tillåtet och kan ge många fördelar.

Vad menas med en träbyggnad?

I en byggnad kan stomme, ytterpanel och interiör byggas i trä. I Säter ska trä övervägas som förstahandsalternativ i alla tillämpliga användningsområden.

Klimatpåverkan

Enligt de klimatmål riksdagen har antagit ska Sverige år 2045 inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Våra utsläpp av koldioxid och andra klimatgaser behöver minska omgående för att kunna hålla jordens temperaturökning under 2 grader C. Det gäller både utsläppen lokalt och utsläpp på andra platser som orsakas av vår konsumtion. En stor del av våra koldioxidutsläpp kommer från byggverksamhet och boende och detta är alltså ett viktigt område att påverka för att klara klimatmålen. Trä är ett förnyelsebart material som lagrar koldioxid under den tid byggnaden finns och trähus kan bli mycket gamla. Det finns också flera studier som visar att produktion av trähus ger upphov till mindre utsläpp av koldioxid än produktion av betonghus. När trähuset slutligen rivs är det lätt att återvinna som bioenergi. Förutsättningen för att träbyggande ska vara hållbart är att materialet kommer från ett hållbart skogsbruk och har en miljövänlig ytbehandling. Det är också viktigt att korta transporter prioriteras.

I samhället

Träbyggande ger goda möjligheter att skapa estetiskt tilltalande och välkomnande miljöer med arkitektoniska kvaliteter. Att använda trä kan också innebära korta transporter för materialet och det ger möjlighet till lokala arbetstillfällen. I inomhusmiljön är trä fuktutjämnande och det upplevs som varmt och lugnande. Trä ger också bra akustik.

- *Trä och andra förnyelsebara material ska alltid vara förstahandsalternativ i alla tillämpliga användningsområden.*
- *Materialet ska komma från hållbara källor.*
- *Ämnen som används till ytbehandling eller impregnering ska uppfylla relevanta miljökrav.*
- *Ambitionen att bygga i trä ska finnas med tidigt i planerings- och projekteringsstadiet.*

4 Att bygga ekologiskt och ekonomiskt hållbart

Energi

En stor del av miljöpåverkan från boende kommer från energiförbrukning. Det är därför viktigt att alla byggnader och däri ingående system ska designas för mycket hög energieffektivitet vilket också påverkar driftkostnaden positivt. Fossil uppvärmning ska inte förekomma. Normen ska vara att el- och energiproduktion, till exempel solceller, installeras där så är möjligt för att ytterligare minska energiåtgången. Laddplatser för elbilar eller annan vid tillfället gällande teknik för ersättning av fossila bränslen ska alltid övervägas vid ny- och ombyggnader.

- *Mycket hög energieffektivitet ska eftersträvas vid nybyggnader och ombyggnader av kommunens fastigheter. Sweden Green Building Councils Miljöbyggnad nivå silver eller motsvarande är en utgångspunkt.*
- *Lokal energiproduktion (t.ex. solceller) ska installeras där det är rimligt utifrån en avvägning mellan energiutbytet och kulturmiljömässiga, tekniska och ekonomiska aspekter*
- *Inköpt el ska vara förnyelsebar.*

Byggnadsmaterial

Byggnadsmaterialet kan ge upphov till utsläpp av växthusgaser och annan negativ miljöpåverkan både vid produktion och transport. Det är också viktigt att de material som används inte kan ge upphov till hälsorisker för de personer som vistas i lokalerna. Ingående byggnadsmaterial ska i första hand vara förnyelsebara och ha ingen eller liten miljö- och hälsopåverkan vid produktion och användande. Där möjlighet finns ska material återanvändas. Förutom att trä ska prioriteras ska följande parametrar beaktas:

- Materialen ska vara giftfria och fria från allergener
- Materialen ska vara återvinningsbara
- Begagnat material ska återanvändas där så är möjligt
- Korta transportvägar ska prioriteras
- Lång livslängd och möjlighet till reparation/utbyte ska prioriteras

Detta medverkar både till att skapa så sunda och säkra miljöer som möjligt för kommunens olika verksamheter och till att minska miljöbelastningen. Att använda material som är lokalt eller regionalt producerat är också positivt för sysselsättningen i närområdet.

Projektering och Upphandling

Ett projekts långsiktiga påverkan på miljö och ekonomi ska alltid övervägas och det finns branschstandarder, Upphandlingsmyndighetens kriterier och tredjepartscertifieringar att utgå från. Ett exempel på en sådan certifiering är Sweden Green Building Councils Miljöbyggnad. Tillvägagångssättet väljs utifrån projektets/inköpets storlek och vad som är relevant i det enskilda fallet. Att möjliggöra återbruk av material och att projektera för att kunna reparera och förändra en byggnads användningsområde är god hushållning med både ekonomiska och ekologiska resurser. Upphandlingsdokument ska utformas med hänsyn till uppfyllandet av kommunens miljö- och klimatmål.

- *En analys av långsiktig miljöpåverkan och ekonomisk påverkan ska göras. För större projekt ska detta dokumenteras.*
- *Ingående komponenter ska hålla höga säkerhetskrav med avseende på hälsa och miljö.*
- *Det byggda ska kunna återanvändas eller återvinnas på ett hållbart sätt.*
- *Lång livslängd och möjlighet till reparation och ombyggnad ska prioriteras.*
- *Vid större investeringsprojekt ska certifieringskraven för t.ex. Sweden Green Building Council:s Miljöbyggnad Silver eller motsvarande användas vid projekteringen.*
- *Vid upphandling ska krav ställas som leder mot uppsatta miljö- och klimatmål. Låg klimatpåverkan i ett livscykelperspektiv ska premieras. Även krav gällande källsortering/avfallshantering/återbruk under byggtiden ska ställas.*

5 Samhällsbyggnad

I arbetet med att bygga och bevara ett attraktivt Säter med vackra kulturmiljöer och med fokus på nybyggande i trä är samarbete med näringsliv, andra kommuner och intressenter viktigt liksom att följa utveckling inom forskning och teknikutveckling. Målsättningen att prioritera träbyggnader och hållbart byggande påverkar planer och markanvisningsavtal och kommuniceras till externa byggintressenter.

Kulturella och arkitektoniska värden värderas högt.

Vid projektering ska risker vid ett förändrat klimat beaktas. Det kan t.ex. gälla risker för översvämningar eller höga temperaturer.

God tillgänglighet är högt prioriterat.

- *I översiktsplaner, detaljplaner och markanvisningsavtal ska byggnadsstrategin vara grundläggande.*
- *Sätters kommun ska delta i samarbetsprojekt med andra kommuner, högskolor och motsvarande för att utveckla kunskaper och teknik för hållbara byggnader i allmänhet och träbyggande i synnerhet.*
- *Bevarande av kulturella värden och att vid förnyelse öka attraktiviteten i den bebyggda miljön har hög prioritet.*
- *Arkitektur-, form- och designfrågor ska beaktas.*
- *Hänsyn till naturmiljön och biologisk mångfald ska tas vid projektering.*
- *Behov av klimatanpassning ska utredas*